

Nro 27.

A' FELS. R. TSASZARNAK ES A. KIRALYNAK
KEGYELMES ENGEDELMÉBÖL.

Költ Bétsben Septembernek 30-dik napján 1794.
esztendőben.

Frantzia Ország.

A Jákobinusok azt akarják már most véghez
vinni, hogy minden Nemesek és Papok,
akármelly jó patrioták legyenek is ők, de meg is az
országból ki takaradjanak. — A' Convent pedig
az Emigransokról, Hozájokból ki-költözöttekről,
ílyan értelmű Decretumatt adott ki, mellynek
Tartása szerént, nem tsak azok tartatának Ha-
zájokból ki-költözötteknek, a' kik a' Revolúció
ideje alatt, hanem a' kik még annak előtte is
hazájokból el-menvén, a' közelebb múlt eszten-
dőben Oktoher előtt hazájokba vissza nem térte-
nek; melly szerént mind azon Jószágaikat, a' mel-

E e

lyeket most birnak, avagy a' mellyek ez után réájok szállhatnának, egy átotjában elvesztik, hogyha pedig magok valaha oda vizsgálá térnek, guillotiniroztatnak. A' Coavent ezen okosságon kívül való Decretuma által, nyer ugyan magának azon Jószágokból nevezetes summát, de ellenséget is igen vagy 100000- ret, ha nem többet.

A' 9- diki ülésben, az Országnek közönséges jövedelmire ügyelő Választottok, a' közelebb múlt Honapban lett Jövedelmek, és tett költségek állapotját terjesztették a' Nemzetigyűlés szemei eleibe, a' mellyből ki-tették, hogy az azon Honapbeli Héjjánosságot, a' Nemzet kintstárházának rendkívül való kassájából 193 milliokkal kellene kipotólni. — Generaladjutant *Richard* és *Rennes* fő kvártéljáról e' képpen ir, hogy ő egy kis tátskából *Chonans* felé jött légyen vizsgálá, holott is 90 embert és 2 Generalokat őlt légyen meg, 's mindenik vezérnél egy egy Patenst talált, a' melly a' Királynak képét viselő patséttel vala meg-patséttelve. A' Patensbe leg előll e' vala: *A' Frantzia Printzeknek, és az Angliai Igazgatásnak, Országlásnak nevében.* E' mellett mindeniknél egy Proclamatió találtatott, hogy az által a' *Bretagna* bélieket fel-lármásván, pártot ütésre vihessék.

Párisból Sept. 6. án. A' Nemzeti Gyűlésnek mind a' két része, azon nyughatatlanságából, melly a' *Lecointra* árulásából származott versengésből vette vala a' maga eredetit, úgy tettik, mintha magát ki akarná nyugodni. Azonban *Talliennek* azon utolsó beszéde, mellyet a' Közönség előtt tett vala, akár melly fontos lett légyen is, még is a' keményen való bánásnak modja vett erőt ismétlen. — Ugyan onnan irják *Sept. 8. án,* hogy a' *Jákovinusok Sept. 3. án* tartatott ülésében *Lecointrét, Tallient, és Freront* a' magok listájokból ki-törölték légyen, kik közül a' két első a' magok ellen tétetett vádok iránt hijába kívánták magokat óltalmazni. Az 5- dikben tartatott ülésekben pedig *Lavauxat* és *Dufourny*t

minthogy az ő vélekedések a' szabadon való nyomtatás ellen vólt, mint Contrarevolutionistákat elfogatták.

Millyen jól meg-elégedett az egész Nép a' szabadság nevét viselő fa árnyékában való nyugovással, a' maga *Repraesentansai*val, és a' mostani országlást folytatóival, meg tettik azon sűrű panaszokból, melyek *Avignonból*, *Lyonból*, és *Doléból* jönnek elé. — *Rhone Mündung* nevezetű Departamentum, Osztály, hasonlatossa lett valamelly ostrom által meg vétetett és égészsen el-pusztított városához: *Bedouinban* egy nap 300 alfzony emberek vettettek az emberiség mellett tömlőzre, *Tarasconban* pedig 3500 szeméjek ünnek fogságban, szép szabadság! a' kik napjában csak egyfont kenyéret kapnak, és senkinek is nékik valamint vinni nem szabad, ilyen ott az emberiség. A' Polgárok a' nagy kétségben való esés miatt akorattyokon kívül is megölik egyik a' másikat --- az e' felék, és több ezekhez hasonló panaszok a' Nemzeti gyűlést nem kevés zürzavaros gondolatokba ejtik.

Egy *Sept. 10-én* jött *Párisi* tudósítás azt tartya, hogy a' Nemzeti gyűlésnek egy *Tagja* az előtt harmad nappal a' *Convent* előtt e' képpen szollott légyen; hogy midőn *Quasnoy* megvételit a' közönséges jóra vigyázó *Biztos* megjelentette, ilyan ígéretet tett légyen, hogy mi helyt *Valenciennes* és *Condé* a' *Convent* kezibe fog menni, ezek iránt azonnal egy közönséges *Tudósítást* fog tenni; ehez képest ő azt kívánja, hogy ezen ígéret harmad napok alatt tökéletesen bé tellyesíttessék, és hogy e' mellet *Frantzia* országnak *Roberspierre* meg-ölettetése után való *Allapotjáról* is, közönséges *tudósítást* tenni el ne mulassa. *Tallien* ezen elő-adást jónak lenni találván, azt mondotta: Hogy az igen szükséges és fontos dolog légyen, hogy a' *Respublika* tudhassa meg annak az okát, hogy mi indította légyen a' *Respublika* ellenségit arra, hogy az ő *Tartományokból* kénteleníttessenek ki takarodni;

és hogy a' Convent a' *Roberspierre* halála után mit tselekedett, és ennek utánna mit fogna tselekedni? Egész Frantzia országnak meg-kellettik azt tudni, hogy minekutánna a' vért szomjuhozó Tyrannus, már az elök közül ki-óltatott, és az emberek vérevel tápláltatott igazgatás és országlás modja vele együtt el-töröltetett, a' Nemzeti gyűlés azon vagyon, hogy az igasságnak ki-szolgáltatását, és a' közönséges társaságot illető minden virtusokat a' magok állapotjokban naponként meg tarthasson. Ezen Tudósítás lenne a' leg-szebb Proclamatió, és a' Frantzia népnek ezzel adhatna a' Nemzeti gyűlés leg-jobb módon számat. Ezen előadás decretaltatott is.

Fayan azt javasolta a' Nemzeti Gyűlés előtt, hogy a' Nemzet jofszágának még kéznél való egy-része, mellynek árra 6 Millióra réá mégyen, a' Hazának óltalmazoi, és a' Haza-óltalmazása miatt meg-óltatott katonák özvegyei és Árvái között osztattassék fel, a' más része pedig, a' Nép szegényebb rendjének óllyan módon adattassék-el, hogy a' vevők annak ártát 20 esztendőök alatt fizessék-le. Melly Jovaslást a' Convent, a' kiválasztatott Biztosoknak, az az iránt mentől hamarább téjendő Tudósítás végett által adott.

A' Frantziák északi Hadi serege, a' melly Hollándia ellen viseli a' fegyvert, és *Pischegrü* által vezéreltetik, 70-től fogva mintegy 80000-nyi emberből áll, kik között 12-től fogva mintegy 15000-nyi lovasság vagyon. A' gyalogságnak nagyobb része nem mindennél van jobb moddal öszve szerkeztetve, köntössek fot hátán fot, a' tápláltatásak se mindennél sirosabb; Ennek fele *Elsássi* és *Lothringai* 16-től fogva 20. esztendőök ifjabból áll. A' Lovasság pedig sokkal jobb, és köntösse is nem óllyan el-szakadozott mint a' gyalogságnak, lovai is igen jok vagynak. A' Regimentek 1200 emberből áll. A' *Sámbré* és a' *Máds* vize környéken táborozó egyesült hadi seregek, mellyet *Jourdán* vezérel 50-től fogva 60000-

nyi emberből áll. Ezen hadi seregek jó Generalissai így neveztetnek *Ransonnet*, *Pejet*, *Meyer*, és *Kléber*. A' gyalogságjai között sok gránátírossaik, és gyalog Jágereik vagynak, és a' leg keményebb része a' Frantzia lovasságnak is ottan van; az ágyujak, melly is ujj találmány, 16 fontos, ezen Ágyuk 8. lábnyi magasságu kerekeken állanak, és úgy vagynak készítve, hogy azon ágyukkal mindenütt élhetnek, és ámbár nehezek legyenek is azok, még is két ló, vagy pedig 10. ember, a' leg rozszabb utan is bámulásra méltó sebességgel vonhatja őket. Mind a' két Armada naponként erőssedik; a' többek között az északi Armadia egy 1100 emberből álló ujj dragonyos Regimentel, és egy Regiment lovas Jágerekkel erőssített meg, a' kiknek minden Officérjei Szeretsenek:

A' *Brüszszeli* Garnison négy Bataillon gyalogságból, és egy néhány Lovasságból áll. Minden nap délbe parádétartatik; A' Polgárságnak, a' közönséges Katona ellen panaszolni nem szabad, a' Staab officirok és hadi törvény szék ellen pedig igen is, minthogy ezek büszkék lévén, a' Polgárokhoz durván viselik magokat. — *Brüszszel*-ben a' mostani Commendans Generál *Ferránd*, sokkal el-fzenvedhetőbb, mint az előtte lévő *Haquin*, a' ki igen vad természetű ember lévén, Augustusnak 15.-én Párisba vitetett vala, hogy ő is, mint *Roberspiernek* barátja, a' *Guillotiné* által végezze el maga Rolléját. — A' több fegyvereken kívül a' *Brüszszeli* sántzokból az Ágyukat is el-vitték a' Frantziák, holott is 18. 24. fontos, és 6. 18. fontosok vóltanak, mellyeknek el-vitelékért az oda való polgárság igen erőssen zugolodott.

Egy *Aacheni* Sept. 15.-én költ levélből azt olvassuk; hogy *Lüttich*-ben annak előtte harmad nappal igen nagy zenebona üte.te volna ki magát, mellynek híre a' *Chartausennél* lévő hadi sereghez meg menvén, az ottan lévő Truppok azonnal fegyverbe öltözni parantsolatot vettek és

hogy Sept. 14 én ilyen készülétek tétettek, hogy azok által a' Frantziákat illendőleg lehessen acceptálni, minthogy attól tartottanak vala, hogy a' *Lüttichiek* és a' Frantziák erre felé bé-találnának tsapni. Melly lármának annakutánna jobban végire járván, a' dolog úgy találtatott, hogy az egész láрма, valamelly kereskedők arestaltatásokból származott, kiket is Párisban akartanak fogságra vinni.

Manheimből Sept. 18-án. A' napnap feljövételtől fogva *Lautern* tadjékáról igen nagy ágyuzás hallattatik. — A' Printz *Hohenlohé* serege *Lautern* felé vette vala a' maga utját, az holott, és *Landshutnál* a' Frantziák leg feljebb öt ezren vagynak, annak lehet annakokáért hitelt adni, hogy ottan a' Frantziákra rohanván, onnan elkergettettek. — A' Printz *Hohenlohé* fő kvártirja tegnap *Gelheimba*, a' Hadi serege pedig *Winnweiler* és *Otterberg* között vólt; A' Feldmarschal *Möllendorf* fő kvártirja pedig tegnap még *Creutzenachba* vólt ugyan, de minden, az onnan mentől hamarább való fel kelésre, és tovább való menetelre mutatott. Az ottan lévő Prussia sereg, 6. Bataillonnal és sok Artillériával meg erősített.

Manheimből, Sept. 16-án költ Levélből olvassuk; hogy a' Pruszusok és a' Frantziák között *Freinsheimnél* véghez ment tsata, sokkal keményebb vólt, hogy sem azt előre lehetett volna képzeln. Az ellenségnek vakmerő bátorsággal való maga viselete, az ütközetet dél utáni 2. oráig nyújtotta, a' mikor végtére nem kevés veszteséssel hátot fordítani kénytelenített. — Második probájá vala már ez az ellenségnek *Herxheim* és *Dackenheim* között Batteriakat készíteni, hogy az ottan lévő hasznos nagy Tetőket el-foglalhasa, melly tzejában ha boldogulhatott volna, a' Német Seregek előbbi mozdulásokban, és tovább való munkálkodások uttyában igen erőssen meg akadallyoztattanak volna. Az ellenség ereje, mellyel a' dolgozokat akarta védelmezni 3000 em.

berekből és 12 Agyukból állott. A' Pruszsziai Vitéség, és az Imperiumi, nevezetesen a' Palatinátusi egyesült Truppoknak keményen való magok viselete, minden nehézségeken erőt vett. A' kézzittetni kezdetett Bateria egészszén széjjel rontattatván, a' tsata piatzon 5-től fogva 600 ig maradtanak halva a' Frantziák. A' Németek is ugyan vesztettének el egy néhány embereket, de sebesseiknek számok nem kevésre mégyen.

Veselből Sept. 13. án költ Tudósittásokból ezeket tudhatjuk: Hogy *Bréda* és *Bergen op-Zoom* között lévő Communicatió egészszén ketté vágattatván, onnan igen kevés tudósittásokat lehet venni. Annyi mind azonáltal még is bizonyos, hogy *Bréda* már kétszer fel-kérettetett, és hogy a' Frantziák *Liesbosch*-nál, nagy számmal gyülekeznek ölzve.

Ezen Honapnak 6. án minden Generálisok között *Herzogenbuschba* igen nagy conferentia tartatott, holot a' *Yorki* Hertzeg is meg-jelent, ez az ölzve való gyűlés igen hozfzason tartván, az oda való Gubernatornál ebédeltének minnyájan.

Mint hogy az egyesült seregek számára, *Herzogenbusch*-ba sok széna, szalma, 's zab magazinumok állittatnak fel, a' miatt, az azokat hordó szekerekkel a' Város ölly telle vagyon, hogy azt se tudják, hól állapadjanak, melly miatt az embereknek sokasága is ottan igen nagy drágoságot okozott. Az ottan való őrizet, a' közelebb múlt kedden még egy Bataillonnál meg-crössittetvén, azon helység elegendő őrizet alatt vagyon immár.

Septembernek 3. án, három Frantzia szökevények érkeztenek meg *Ramsdonkba*, a' kik azt befzéllették, hogy az ő Hadi seregek három Collonnéba, az egyik *Bergen-op Zoom* és *Bréda*, a' másik *Stéd* és *Herzogenbusch* között, a' harmadik pedig *Grave* felé nyomulna elé felé, és hogy még az napon minden előre álló vigyázok *Teteringból*, *Houtból*, és *Osterhoutból* utnak is indultanak, és a' fennebb említett helységek között *Linéat* huz-

ván, fennebb nevezett Helyeken kívül, *Haagje* nevezetű fát, és *Gunnket* is el-fogialták a' Frantziák, *Bréda* felőli egy *Nimvegeni* Extrapost azt erőssitti, hogy *Bréda* két napoktól fogva oly erőssen lövöldöztek, hogy annak rettenetes ágyuzása *Nimvegenbe* igen jól hallattatott, a' Frantziák pedig 30000 ből álló sereggel vóltanak *Bréda* alatt.

Paris 10 dik Sept. *Dedri János* a' *Genfi* Minister tegnap olvasia - el Polgár *Kelibaz János* nak egy levelét a' Nemzeti gyűlés előtt, a' melyben egy zászlót ajánl a' Nemz. Gyűlésnek, hogy azt a' Frantzia Országból és az *Amériká* ből valokkal egy helyre tegyék, mellyek azon *Patotában*, holott a' Nemzeti gyűlés szokott öfzve seregleni fel-függesztetnek. Erre a' végeztetett, hogy a' zászló vétetessék el, és a' többek közé függesztessék fel. — *Generál Deseles*, a' ki a' *Cenis* hegye környékén lévő *Armadát* commendirozta, hivataljából le-tétetvén fogságra vitetett, helyibe pedig *Generál Gujet* tétetett. A' Nemz. Gyűlésnek halálos vétkeket meg vizsgáló törvény széke, két személyeket halálra ítévén a' *Greve* piatuzán tegnap guillotiniroztattak. Kik közül az első *A. Dessices*-nek neveztetett, és *Roncy Schuster* vólt, a' másik pedig *Bésancon* ből való *Orás mester P. Menegaud* vólt. — A' Párisi fogjagnak számon, azokon kívül, a' kik a' *Conciergerie*be vagnak tegnap 601 személyekből állott, a' mellyből a' tettik, hogy még eddig kevesen kaphatták meg az el-fogattatott személyek közül tsak a' névvel bíró szabadságot is, és hogy a' *Robert-pierre* halála után is nem egyéb, hanem az emberekkel való kegyetlen bánás uralkodik.

A' Nemzeti Gyűlés Sept. 5 kétől fogva 10 kig meg lehetösen tsendesen tartatott, de se *Hadi*, se más egyéb fontos dolgokat illető tudósításkatt nem vett. — A' Frantzia esztendő, a' melly az ő esztendejeknek ujjolag lett fel-olítások szerint *Septembernek* 22 én kezdődik, Sept. 16 án, vagy pedig a' Frantzia *Kalendarium* szerént *Fru-*

otidor-nak 30-án végeztetett, a' mellynek egészszén való ki-telését azon annakutánna következett 5. innep napok potolnak ki, mellyeket *Sans-Cülotideseknek* neveznek. — A' Sept. 8-én tartattatott ülésben, azt terjesztette a' Nemz. Gyűlés eleibe a' közjóra ügyelő Commissió, hogy ezen időben, mellyben minden munkás emberek dolgoznak, a' fellyebb említett 5 egész innep napok alatt hogy a' Nemzet számára semmi fegyvert, puskaport's más egyéb Hadra meg kívántato dolgokat ne készítsenek, az az értelemmel éppen ellenkező dolog volna; mellyre a' Nemzeti Gyűlés azt végzette, hogy mostan ne mind az 5. napot, hanem csak az utolsót tartanak meg innep napul. — A' Nemz. Gyűléshez külömb külömb féle Departementumokból, Ofstájokból terjesztetnek a' Nemz. Gyűlés eleibe olyan kérések, a' mellyek által a' Convent arra kéreik hogy a' keményen való bánásnak fundamentumos állatásaitól semmiképpen el ne távozzék.

Török Birodalom.

Constantinápolyból Aug. 9-én. Három Kurirrok ezen a' napon érkeztenek meg ide, a' kik a' Frantziák ellen három egyesült Hatalmasságok Ministereiknek igen szorgos irásokat adtanak által, mellyeknek vételek után Conferentziát tartván a' Ministerek egy más között, azoknak foglalatiokat a' Divánnal is közlötték, mellyből a' Diván megértette azt, hogy Lengyel Országának állapotját tárgyalták. Minthogy pedig a' Tudósításokból úgy lehetett gyanítani, mintha a' Török Ministerium a' Lengyel dolgokba elegyítette volna magát, és hogy Frantzia Országgal is még egyet értésben állana, annakokáért el-végzette magában a' Nagy Úr, a' Török Tsáfzár, hogy a' maga tökéletesen Neutralisi Systemája felöll, másokatt azonnal bizonyosokká, és meg-győzöttetekké tessen.

A' Portának első Dragomanja *Murusi Fejedelem* az Oláh Országi *Hospodárnak* a' testvére, hivataljából le-tétetett, és helyyibe *Callimachi* tétetett, melly hivatalt ő még egyfzert viselt vala. *Reis-Effendi* is, a' ki a' Kegyelemből magát ki-esettnek lenni látván, a' maga hivataljától el-butuzatt, és abból minden további való akadályon kívül el is botsáttatott. Az Ujj *Status Consiliarius* pedig az öfzve gyülekezés iránt parantsolatot vévén a' Nagy *Urtol*, az ő *Tifzii* társai közül két nevezetes személyek a' városból ki takarodni parantsolatott vettenek.

Ezen alkalmatossággal a' Frantzia *Consul Descorches*-nek is értésére adattatott az, hogy minden Frantziák, a' kereskedöken kívül, *Constantinápolyból* ki küldjen, a' kiknek különben is ottan semmi szükséges dolgok az el igazittásra nem volna; azokért pedig, a' kik a' magok bajok el-igazittások végett ottan maradnának, minden tselekedetek, és magok viseletek iránt *Descorches* nek kellene jot állani. Erre való nézve a' nevezetes *Henin* nek és minden ötöt követöknek, minden további mulatáson kívül *Marseillébe* kellett utazniak, annyival is inkább, mint-hogy a' mentségekre, semmi fundamentumos okkal nem élhettének; kiknek el-menetelekre minden szükséges dolgok számokra ki is rendeltettek. Hogy pedig a' Porta a' Frantziák ellen három egyesül Hatalmassagok *Ministereit* az iránt annyival is inkább meg gyözhesse, hogy a' *Neutralitást* a' leg szorossab moddal meg kívánja tartani, a' fennebb említett történeteken kívül, egy *Firmánt* botsáttott ki, és tétetett közönségessé, a' mellyben az az iránt már annak előtte is megtett maga ki-jelentését ujjolag közönségessé kívánta tétetni, s az *Archipelagusi Commandansának* is leg keményebben meg-parantsolta, hogy a' *Neutralitást* leg szorossabban meg tartsa.

A' közelebb múlt Honapnak 29 én, a' külső városokkan *Galatában*, *Topánában*, és *Pérában* igen nagy égés volt, holott is 1500 nagyobb ép

kisobb házok égtenek-el, a' mellynek szemlélésére a' Török Tsászár, maga is ki - ment. Az alattomban való gyujtogakok közül egynéhányon el - fogattattanak, a' kik *Pérába* ismét tüzet akartanak gerjelzteni, kik is a' magok vallamások szerént *Pérát* egészzen hammuvá tenni kívánták vala.

A' fekete tengerre menő *Cánális* mellé, egy ujj erősséget épittetvén a' *Gouvernement*, abban sok számból álló, és igen nehéz Artilléria vitet-tetett, és ilyen moddal azon tengerre menő *Canalis* erőssé tétettetett.

A' közelebb múlt Honapnak 30-án az *Uhle-mann* Corpussának két nevezetes Uri férjfiat küldettettek innen *Asiába* számkivetésbe. Az egyik *Abdullah Effendi Romeliának* fő igazgatója, a' másik pedig *Zadé* ezen városnak Fő birája. Ezen változás azt bizonyítja, hogy az Antiministerialis rész meg-gyengült, a' melly még annyival is inkább ki tettik abból, hogy *Reis Effendi* is ezen a' napon kérte a' Nagy Szultánt a' maga el - b - tsáttatása iránt; A' feljebb való tudósításban a' van ugyan, hogy ő hivataljából minden akada - lyon kívül el - b - tsáttatott volna; de egy más ez iránt tudósítást, tévő Levél azt erőssíti, hogy a' Nagy Szultán *Reis - Effendit* hivataljából nem hogy el - b - tsátotta volna, sőt inkább ditséterek - kel meg tetéztvén, és eddig elé tett szolgálatjával tökéletesen meg lévén elégedve, maga hivatalját tovább is folytatni parantsolta. *Pacha* Kapitán, minden módon azon igyekezett vala ugyan, hogy *Reis - Effendit* meg buktassa, de egész izéljában fel - sült, és gonosz Izándékában tovább menni kéntelenített meg - szünni, és *Reis Effendit*, akaratja ellen is ditsérekkel magasztalni, mellyet tsele - kedni a' Nagy Urat is látta vala, kéntelenítettett. *Ipsilandi* fejedelem is, *Moldavának* és *Oldh Or -* szágnak volt *Hospodárja* ezen a' napon küldetett számkivi vetésbe *Rhodus* szigetibe. *Wassif - Effendi* is, a' *Portának* *Madritban* volt *Ministere* számkiv - ivetésbe küldetett.

Smirnából Augustusnak 2-án. Hogy a' Porta az itten találtató Jákobinusokat zabolán tarthassa, ezen tzelnek el-érésére *Cara Osman Oglut* 600 emberekből álló sereggel ide küldette, és 3. Török hadi hajokat is rendelt erre felé evezni.

Hadi Történetek.

Albrecht Sachsen-Tescheni királyi Hertzegnek, a' maga *Schvetzingeni* fő hadi szállásáról Sept. 18-án költ tudósítása ezeket foglalja magában: Hogy az ellenség, ezen Honapnak 15-én mintegy 2000 gyalogságból, és 500 lovasságból álló embereivel a' *Triernél* lévő Hadi sereg örálloi ellen ment volna ki recognoscirozni, melly Seregnek vezérlése, minekutánna a' Lovasság Generalja *Blankenstein* a' *Mosa* Vize mellett lévő Hadi sereghoz huzta volna magát, F. M. Lajtinánt *Mélsra* szállott által. Az ellenség serege rész szerént *Schweig-nál* ment keresztül a' *Mosa* vizén, más része pedig *Erangon* fejt útette ki magát 's a' mi örálóinkat *Hetzerds* mége nyomta. Midön pedig az ellenség segítségére, több seregek is láttattattak volna elé-nyomulni, Fő Hadnagy *Einsiedel*, és Allhadnagy *Hamar*, Lovas Kapitán *B. Lusenzky* töl segítettvén, a' *Wurmser* Hufzárjaival az ellenség lovasságára ütöttek, kik közül 14-et tsak hamar le-apritván azoknak lovaikat 6. fogjokkal együtt el-fogták. Az ellenség a' sárt ki nem álhaván kéntelenítettett hátat fordítani és elébb állani, kik között igen sokan meg-sebessítetttenek. Az ő sebessiek között egy *Obester*, az el-essek között pedig egy officier vólt. — A' fennebb említett Hadnagyok, az es-méretes *Wurmser* Vitézei között lévő *Vámosti* és *Benerik* káplárokkal együtt azon alkalmatossággal a' magok vitézségeknak tagadhatatlan jeleit adták. — Fő Hadnagy *Gr. Neuberg* az Uhlánusok egy szárnyával F. M. Lajtinánt Báró *Werneck*-töl az ellenségnek és az utnak recognoscirozása végett *Bréd* felé küldetvén ki, hirtelen egy 400 lovasságból álló ellenséges seregre bukkanván a'

melly lovasság a' miéinkre ütven, ámbár vitezeink eléggé jól viselték légyen is magokat, de még is kéntelenítettének magokat vízfizá vonni, kik az ellenségtől erőssen környül lévén vétettetve, Fő Hadnagy Gr. *Geuberg* 6. Uhlánusokkal együtt fog-ságba esett.

Fő Hadi tármester Gr. *Clerfayt*-nek *Fouron le Comté*ből Sept. 18-án Tudódisittásából ezeket lehet tudni: Hogy az ellenség Sept. 17 dikén a' nap fel-jövetelivel, Generál Báró *Kraynak Maestricht*-nál álló seregét 25000 emberből álló sereggel 5 Kolonnéba támodta légyen meg. — A' tsata kemény ágyuzással tartott egész estvéig, de az ellenség soholt is nevezetes halznat nem nyerhetett, és mindenünnen kárával verettetett vízfizá. — A' F. M. Lajtinánt Gr. *Latour* serege bal szárnyára is, az *Agvaille* pataka mellett, sokkal keményebb erővel, ugyan azon a' napon ütett réá az ellenség; de itt is az ellenség maga fel-tett tzéljában tellyességgel nem boldogulhatott, ámbár egy néhány rendbéli probákat tett légyen is.

Az *Albrecht* Kir. Hertzeg, és a' Birod. beli lovasság Generáljának *Hofheim*ből Sept. 21-én úgy a' Pruszfiál Generál-Lajtinánt *Hertzog Hohenzollern*nak *Kaiserslautern* ből Sept. 20-án költ Tudósitásainak ez a' foglalatja: Fel-tette vala magában azt a' Hertzeg, hogy az ellenség recognoscirozását maga tégye meg, e' végre ezen Honapnak 20-án ki-indulván recognoscirozni, őllyan parantsolatot és rendelést tett, hogy az legész serege lassan lassan maga után nyomuljon, abból az okból, hogy ha az alkalmatosság kedvezne, az ellenséget nem tsak az hogy meg-támodhassa, hanem meg is verhesse; ki is őllyan szerentsés vala, hogy ezen tzélját tökéletességre vihette, az ellenségen ezen nyert gyözedelmét pedig minnyajan a' Generálisok szemes vigyázásokuak, és a' Generálstabnál lévő Tisztek és Truppok vitézségeiknek köszönte. — Az ellenség *Fischbachtól* és *Hochspeyertől* azon Kolonnék által üzetetett el, mellyeket az örökös Hertzeg vezérelt vala, hō-

lott is Generál *Karaiczay* a' *Vécsey* Regimentjével, és Gen. *Wolfrád* 500 lovassaival az ellenség közé bé-tsapván, sokakat közüllök le vágott, fogságra pedig nem keveset vitt. — Ezen ütközetben Ts. K. Major *Simich* mutatta ki leg nevezetesebben a' maga vitézségét. Az ellenség *Kaiserslautern* felé nem mehetvén, *Trippstadt* felé vonta visszafá magát, a' merre Generál *Karaitzay* nyomta vala a' *Vécsey* Regimentjével, segítettve lévén a' *Romberg* granatiros Bataillonjál által. A' Gen. *Volfrád*, *Katt* Regimentjei, és a' *Blüchernek* egy része szabta leg jobban a' Frantzia dől-mánt, kik is az ellenségnek három Bataillonját rész szerént le vagdalták, rész szerént el-fogták. — A' *Waldek* és a' *Schmettau* Regimentjei pedig, bal kézfelől vagdalta az ellenség gyalogságát. Ezek is egy Bataillont rész szerént le-vagdaltak, rész szerént pedig el-fogtak. — Az ellenség vesztsége a' le-vágadtattakra, meg-öletettekre nézve 2000 fejjel vettetik, az el-fogattattak száma is kevéssel kissebb. A' *Kaiserslauternél* el vétetett Agyuk és puska poros szekerek számát még tudhatni nem lehet, annyi mindazonáltal igaz, hogy azok nem kevésből állanak. A' mi pedig a' mi vesztségünket illeti, az, az ellenségéhez képest igen kevés; Leg inkább sajnálja pedig a' Hertzeg a' maga Adjutantját, Oberstlajtinánt Gróf *Forstenburgat*, a' ki azon tsatában igen nehéz sebet kapott.

Elogyes Tudósítások.

Madridből Aug. 20. án. A' Király tizen-két elé való és nevezetes Hadi elöljárókat, azért hogy *Colliourét* a' Frantziáknak által adták, arra ítélte hogy az *Afrikai* ki-kötő helynél lévő Garnisonban két éftendeig úgy szolgáljanak, mint közönséges Katonák, hogyha pedig ezen ítélet tétellel a' köz katonaságra sentenziázott Hadi tisztek meg nem elégednének, szabadságot ad a' Király nékik arra, hogy magokat a' Katonai Törvény ítélet tételnek botsássák alájjá.

A' Birodalomban lévő minden templomokban 9. napok alatt tartó Isteni tiszteletek, és imádások rendeltetettek, hogy a' Frantziák ellen fel-emelt fegyverre az egek áldása megnyeretessék.

Admirál *Borja* a' maga *Escadre* -jával *Ferrolba* meg-érkezett. A' *Magnanimo* hajója, mellyen 74. Agyuk vóltanak, egy *Köszálba* meg-ütközvéa el-süjvedet, de némelly portékák azon veszedelemből ki-szabadítottak, és véle együtt minden el nem veszett.

A' közép tengerre *Langara* Admirál alatt utnak indúlt Flottánkon 10000 emberekből álló seregünk van.

A' Pruszfziai Király minden ötet követőivel a' Lengyel országi Armadiájából Sept. 21-én érkezett meg *Silésziában Breszlauban*. — A' korona örökös *Hertzege* is Sept. 19-én érkezett vala meg úgyan oda, a' honnan más nap *Berlinbe* utozott. *Lajos* hertzeg is az Armadiából Sept. 20-án érkezett meg *Breszlauban*.

Berlinből Sept. 16-án írják: Hogy a' Déli Pruszfziában zenebonáskodok közül sokan elfogattatván, közüllök 24-én vitettettenek a' szelidségre és jámbonságra tanitto Akadémiában, *Spandauban*. Ugy hallatik hogy *Muszka* Generál *Fersen*, a' maga hadi seregét, a' melly eddig *Warschau* mellett fekött, *Hertzeg Repnin* Trupjaihoz tsatolta vólna.

Hannoverából Sept. 13-án. Rég az ideje, mioltától fogva mind a' békesség felöll befzellenek, de még egyfzer is öllyan erőssen és meg határozva nem szollottanak rolla, mint mostan; melly szerént hogy egy új Alliántziára fognának lépni a' Hatalmasságok közönségesen, azon hir is szárnyára költ. Adja a' Sz. Isten a' békességet minékünk, ennél ugyan jobbat a' földön nem kívánhatunk.

Valamelly Musikáról valaki a' következendő
verseket készítette, mellyeket egy jó Barátom to-
ténethől meg találván, azokat velem közölte, 's
én is E. Olvasóimmal közleni érdemesnek tartot-
tam.

Ha a' sebess Hajnal szekeriben ülnél,
'S a' tenger útolsó Partjára repülnél,
Hol *Orphéus* léleke a' szép Syrenekkel
Néha vigag, néha Gyászól, sir, 's énekel

Az hol *Eufrates* meg állott vizével
'S hizlalja öbleit a' hangok izével,
Hol olyan szelidek a' vad Orosilányok
Egy Notára, mint az mostani Léányok,

Nem halhatnál még is szebb musikát (oh! ha
En úgy tudnék), mint most estve vala sona,
Somfa tsatornákon folyt annak a' vére,
A' ki nem vigadott ott maga kedvére.

Azt tartom halgatták ezt a' mennyi Vének,
Mind meg, újjította azokat ez ének;
A' *Klárinét* olyan szép, mint az a' Klára
Melyet a' szerelem ki szegzett aklára.

A' *Fagott* a' többi között olyan szerfzám,
Mint az ételben a' jó izü fűszerfzám.
A' *Válthornt* valami Angyal felejtette
Köztünk, vagy repülvén haza, el ejtette.

Ha egy mása bubol készítettett lakat,
Zárná bé fejedén a' hallo Ablakat,
Jobk koltstot ki nyitni azt nem találhatnál,
Mintha ezek szolván, te közből álhatnál.

A' *Klárinét* úgy fett mintha egy fűrj Szolna,
A' *Fagott* mintha az Echo valószolna.